

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 083 504/98 - 1076
Signatura: vh4rs102

Inspektorát č. 8
Okresní pracoviště Liberec

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

- Škola / školské zařízení:** Základní škola a mateřská škola Krásný Les,
463 67 Dolní Řasnice
102 229 180
- IZO:**
- Ředitel školy / zařízení:** Jitka Žišková
- Zřizovatel:** Obec Krásný Les
- Příslušný školský úřad:** ŠÚ Liberec
- Termín inspekce:** 9. a 10. listopadu 1998
- Inspektoři:** Mgr. Věra Jirkalová, Mgr. Jarmila Jaškovová
- Předmět inspekce:** Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání
- Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:** Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení, učební plán a učební osnovy vzdělávacího programu
Základní škola, tematické plány učiva prvního až třetího ročníku, namátkově vybrané sešity žáků, třídní kniha základní školy, třídní výkazy, katalogové listy, přehled výchovné práce, evidenční listy dětí, řády školy, rozvrh hodin, řád mateřské školy pro rodiče, přihlášky dětí do mateřské školy, rozhodnutí o přijetí, osobní dokumentace žáků s poruchami učení, roční plán, výroční zpráva, tematické plány základní školy, výchovně-vzdělávací plány mateřské školy, kniha úrazů, záznamy z kontrolní a hospitační činnosti ředitelky, záznamy z porad, kronika mateřské školy, výtvarné práce dětí a žáků.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Koncepční záměry byly ředitelkou školy zpracovány po spojení obou škol v roce 1994. Jsou zpracovány stručně a srozumitelně, jsou reálné. V oblasti materiální zdůrazňují ekonomickou výhodu spojeného zařízení, v oblasti pedagogické výhody vzájemné

spolupráce, znalosti dětí a bezproblémového přechodu předškoláků do základní školy. Vzhledem k tomu, že těsně před spojením obou škol prošla budova celkovou rekonstrukcí, jsou požadavky na další úpravy minimální.

V oblasti výchovně-vzdělávací práce mateřské školy je koncepce srozumitelná a uskutečnitelná, uvedeny jsou formy a metody její realizace. Koncepční záměry školy se v posledních třech letech nezměnily, jsou uvedeny v ročním plánu školy i ve výroční zprávě. Pracovníci školy koncepční záměry znají, jsou s nimi ztotožněni, jejich projednání není písemně podchyceno. V praxi je koncepce naplňována.

Roční plán školy obsahuje stanovení kompetencí jednotlivých pracovníků, plány kontrolní a hospitační činnosti ředitelky školy i organizační pravidla chodu školy. Jeho projednání nelze doložit. Všem pracovníkům školy je k dispozici v ředitelně. Stanovené úkoly jsou pravidelně vyhodnocovány. Plán porad včetně programu je součástí ročního plánu školy. Porady jsou realizovány zpravidla čtyřikrát ročně. V předložených zápisech převažuje projednávání záležitostí provozních a organizačních. Malá pozornost je věnována problematice pedagogické.

Koncepce školy odpovídá podmínkám, je srozumitelná a je v praxi realizována. ČŠI ji hodnotí jako spíše nadprůměrnou.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Výchovně-vzdělávací plány mateřské školy vycházejí z koncepčních záměrů, z Programu MŠ ČSR z 23. 12. 1983 č.j. 33483/83 a metodik jednotlivých výchov. Zpracování střednědobých i krátkodobých plánů není dostatečně promyšlené, chybí konkrétní cíle práce. V týdenních plánech je uveden výčet jednotlivých činností k zamýšlenému tématu, zpravidla jen jedna činnost na jeden den. Tyto záměry jsou uskutečňovány.

Základní škola vyučuje podle programu Základní škola č.j. 16 847/96 - 2. Rozvrh hodin odpovídá učebnímu plánu. Porovnáním osnov a tematických plánů se zápisy v třídní knize a žákovských sešitech bylo zjištěno, že učební osnovy jsou plněny.

Stanovený plán výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy je realizován. V ročnících základní školy jsou osnovy plněny. Tuto oblast práce školy hodnotí ČŠI jako běžnou.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Paní Jitka Žišková pracuje jako ředitelka Základní školy a mateřské školy v Krásném Lese od 1. 9. 1994, kdy byly spojené školy zařazeny do sítě škol.

Do funkce byla jmenována na základě konkursního řízení. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou stanoveny, za práci ve třídě s prvním až třetím ročníkem základní školy zodpovídá paní učitelka základní školy. Organizační řád je zpracován velmi podrobně, pracovníky školy je akceptován. Odpolední školní družina probíhá v rámci mateřské školy.

Kompetence pracovníků jsou stanoveny, organizační řád je zpracován a je pracovníky školy akceptován.

3.2 Personální struktura

Na škole působí tři pedagogičtí pracovníci. Ředitelka školy a jedna učitelka pracují v mateřské škole. Jsou odborně a pedagogicky způsobilé, mají středoškolské vzdělání. Na základní škole pracuje od 1. 9. 1998 učitelka druhého stupně, obor výtvarná výchova a matematika. Všechny pedagogické pracovníce jsou středního věku, mají více než dvacet pět let praxe. Provoz zajišťují tři pracovníce, uklízečka, školnice a vedoucí stravování. Vztahy mezi pracovníky jsou korektní, nová paní učitelka se teprve se školou sžívá.

Personální struktura je příznivá, s novou problematikou se potýká paní učitelka základní školy.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Ředitelka školy se snaží umožnit pracovnícům školy návštěvu vzdělávacích akcí organizovaných vzdělávacím střediskem v Liberci. V loňském školním roce se paní učitelka mateřské školy účastnila keramického kroužku. V tomto školním roce navštívila paní ředitelka přednášky o LMD u dětí. Paní učitelka základní školy si zatím z nabídky vzdělávacích akcí nevybrala. Škola odbírá časopis Rodina a škola, Učitelské noviny a Předškolní výchovu. Odborná literatura je doplňována podle finančních možností, škola má volný přístup do knihovny obce.

Vedení školy podporuje odborný růst učitelů.

Odborné a pedagogické řízení školy je průměrné.

4. Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Paní ředitelka určila úkoly jednotlivým pracovníkům na škole, ty kontroluje a vede si interní záznamy. Má zpracovaný plán hospitací pro mateřskou i základní školu s uvedením cílů. Na základní škole bude v tomto školním roce provádět jen orientační návštěvy. V předložených záznamech z hospitací (čtyři) je v některých případech zaměřována činnost kontrolní a hospitační. Zápisy nejsou dostatečně vypovídající, převažuje popis činnosti, nejsou formulovány jednoznačné cíle a závěry hospitace. Na poznatky z kontrol i hospitací reaguje ředitelka ihned. Kritéria hodnocení jsou zpracována, zaměřují se na všechny aspekty práce, jsou vyvěšena v ředitelně.

Klasifikační řád a pravidla hodnocení žáků jsou zpracována, žáci mají velký počet známek i v prvním ročníku.

Hospitační činnost je formální, zejména je nutno promyslet hospitační činnost ve třídě základní školy. Kontrolní systém je zpracován, inspekce ho hodnotí jako průměrný.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je vzhledem k malému počtu pracovníků založen na denním osobním kontaktu. Dále je využívána nástěnka v ředitelně, kde jsou informace týkající se provozu školy, hodnocení pracovníků a nabídky vzdělávání. V ředitelně školy jsou uloženy i další potřebné materiály a jsou všem pracovníkům k dispozici. K přenášení informací jsou využívány také porady. O nutnosti ochrany důvěrných informací nebyly pracovníci prokazatelně poučeni.

Žáci základní školy jsou informováni zejména písemně prostřednictvím zápisů v notýscích a žákovských knížkách, využívána je nástěnka ve třídě.

Rodičům jsou obecné informace předávány ústně i písemně - zejména u žáků základní školy (notýsky a žákovské knížky). Využíváno je nástěnek na chodbách školy, schůzek a návštěv rodičů. Důležité informace o jednotlivých dětech a žácích jsou poskytovány individuálně na základě dohody rodičů a školy. Škola rodičům půjčuje odborné časopisy.

Veřejnost obce je o práci školy informována veřejnými vystoupeními školy a výstavkami výtvarných prací dětí a žáků v prostorách školy, veřejné knihovně v budově školy nebo v místním obchodě.

Velmi dobré jsou vztahy s obcí, starostou obce je bývalý ředitel školy, který provoz školy velmi dobře zná.

Informační systém odpovídá podmínkám školy, je spíše nadprůměrný.

6. Vedení povinné dokumentace

Sledována byla povinná dokumentace dle § 38a odst. 1, písm a.) až h) zákona č. 258/1996 Sb. Dokumentace je vedena řádně, funkčně a na předepsaných tiskopisech. Drobné nedostatky obsahovaly třídní výkazy a katalogové listy žáků ve třídě základní školy. Tyto nedostatky a nejasnosti byly s ředitelkou prohovořeny a částečně i odstraněny.

Vedení povinné dokumentace je průměrné.

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva je v souladu s § 17e odst. 2, 3 zákona č. 139/1995 Sb., její obsah odpovídá zjištěným skutečnostem. Je převážně popisná, méně je hodnotících formulací.

Společná práce mateřské a základní školy je jednoznačně hodnocena jako pozitivní pro děti a žáky. Její schválení není doloženo.

Zpracování výroční zprávy je průměrné.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky poskytované školským úřadem na mzdy i pomůcky odpovídají potřebám školy. Výši čerpaných prostředků může ředitelka průběžně sledovat prostřednictvím výpisů z počítače, které ŠÚ škole zasílá. Vzhledem ke sníženému počtu pracovníků bylo možno od září 1998 zvýšit částky nadtarifních složek. Novým pracovnícům bude osobní ohodnocení přiznáno od listopadu 1998.

Obec zajišťuje provoz školy, požadavkům školy vychází vstříc podle svých možností. Pracovnice obce, která je zároveň vedoucí stravování ve školní jídelně, čerpání rozpočtu průběžně sleduje. Provozní záloha na běžné výdaje je 1 000 Kč měsíčně. Poplatky od rodičů obec nevybírá, většina rodin je sociálně velmi slabých a od poplatků by byla osvobozena.

Sponzorské dary získává škola jen výjimečně, převážně od rodičů dětí.

Přidělené finanční prostředky školy plně využívá.

9. Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Mateřská a základní škola sídlí v jedné dobře udržované budově s velkou zahradou a hřištěm.

Jednotřídní mateřská škola má k dispozici velkou hernu a menší ložnici, jednotřídní základní škola prostornou třídu a místnost pro školní družinu. Dobře vybavená tělocvična, kuchyň a jídelna jsou společné oběma školním zařízením. Šatny jsou umístěny v přízemí, pro šatnu základní školy je využita část hlavní chodby. Sociální zařízení pro mateřskou školu jsou v přízemí, pro základní školu v mezipatře.

Pedagogickým pracovníkům slouží ředitelna v přízemí a sborovna v prvním poschodí.

Tam se nachází i velmi pěkná, prostorná, knižním fondem bohatě zásobená knihovna, kterou využívají žáci i místní občané.

V čistých půdních prostorách je skladován nepotřebný nábytek a jsou zde přehledně umístěny některé pomůcky. Většina pomůcek se nalézá přímo ve třídě, v místnosti školní družiny a herně mateřské školy.

Nábytek v mateřské i základní škole je funkční a zachovalý. Jeho uspořádání a celková výzdoba tříd vytváří příjemné, útulné prostředí.

Vybavení mateřské školy hračkami, stavebnicemi, materiálem pro výtvarnou výchovu ap. je velmi dobré. Základní škola má dostatek učebnic, obrazového a různého doplňujícího učebního materiálu pro samostatnou práci žáků. Audiovizuální technika je zastaralá a většinou se nepoužívá.

Bohatá květinová výzdoba chodeb a všech místností dotváří pěkné, estetické prostředí školy.

Úroveň materiálně-technických podmínek je nadprůměrná.

10. Hodnocení psychohygienických podmínek

Prostory mateřské školy jsou dostatečně velké a světlé, byly přiměřeně vytopené a větrané.

Pitný režim nebyl pozorován. V dopolední činnosti převažovaly frontální, řízené činnosti, jejich délka neodpovídala věku všech dětí.

Rozvržení přestávek během dopoledního vyučování umožňuje žákům dostatečný odpočinek. Délka polední přestávky neodpovídala vyhlášce o základních školách. Po projednání s paní ředitelkou byla délka přestávky upravena.

Pitný režim není v základní škole organizován, žáci si nosí nápoje z domova.

Celá budova je vytápěna elektrickými akumulacími kamny. V době inspekční návštěvy bylo v místnostech teplo, na chodbách se netopilo, teplotní rozdíly byly značné. Osvětlení školních prostor plně vyhovuje provozu. Sociální zařízení obou školních zařízení byla čistá. Na chlapeckých záchodech základní školy chyběla na mísách prkénka.

Zahrada s klasickými průlezkami, houpačkami, s moderním dřevěným zařízením a hřištěm poskytuje dětem mateřské i základní školy dostatečný prostor k pohybovému vyžití.

Úroveň psychohygienických podmínek je průměrná.

11. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

V mateřské škole byla sledována práce obou učitelek v průběhu dopoledne kromě pobytu venku. Ranní hry dětí byly volné, bez směřované nabídky. Děti vyhledávaly spíše kontakt s učitelkou, chtěly si s ní povídat. V obou dnech bylo pozorováno ranní cvičení, které bylo jednou provedeno v tělocvičně a jednou ve třídě. V obou případech se objevilo více nedostatků - počet cviků, jejich řazení, vhodnost, počet opakování atd. Po oba dny byla zařazena frontální řízená činnost, ve které nebylo přihlédnuto k věkovým zvláštnostem ve skupině dětí. Pro mladší děti byla činnost obtížná, dlouhá a někdy i nezajímavá, zatímco pro starší děti by mohla být i náročnější. Obsah zařazených činností odpovídal stanovenému tématu. Vzhledem k malému počtu dětí, k jejich velkému věkovému rozptýlu i konkrétním obtížím by měla převažovat cílená práce s jednotlivci, případně jen s malou skupinou.

Sledovanou výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy hodnotí ČŠI jako běžnou.

Ve třídě základní školy byly hospitovány tři hodiny, z nichž byly dvě hodnoceny jako podprůměrné a jedna jako průměrná.

Od školního roku 1998/99 vyučuje na jednotřídní základní škole s třemi odděleními učitelka bez odborné způsobilosti pro vyučování na 1. st. základní školy. Malá zkušenost z práce ve třídě s více odděleními se odrazila v metodickém vedení vyučovacích hodin. Vázla organizace práce, nebyly využity dostupné pomůcky a učební materiály, kterými je škola dobře zásobena, nebyla uplatněna širší škála metod a forem, aby využití pracovního času bylo v hodině efektivní a splnilo vyučovací cíle všech tří ročníků. Kladem bylo klidné, žáky nestresující vystupování učitelky.

Vzhledem k výše zmíněným nedostatkům hodnotí ČŠI kvalitu vyučování zatím jako spíše podprůměrnou.

12. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Vzájemná komunikace obou učitelek a dětí mateřské školy je velmi častá a přirozená. Značný je podíl kontaktů navazovaných dětmi, pozorováno bylo i mnoho fyzických kontaktů ze strany učitelek i dětí. Vztahy učitelek k dětem byly pozitivně laděné. Děti se chovaly přirozeně, přátelsky, drobné konflikty byly smírně řešeny. Byly respektovány individuální zvláštnosti dětí. Vytvořené návyky odpovídaly věku dětí.

Školní řád pro základní školu je v části věnované chování žáků koncipován jako soubor zákazů a příkazů. Uvádí pouze jedno právo žáků - možnost vstupovat bez dovození do třídy, školní družiny, šatny a WC - což je ve školách považováno za běžnou zvyklost.

Žáci se chovali v době inspekční návštěvy v hodinách i o přestávkách velmi ukázněně, byli zdvořilí, milí a společenští.

Působení školy (zejména mateřské školy) na osobnost dětí a žáků hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrné.

13. Hodnocení výchovného poradenství

Poradenská činnost školy spočívá v informování rodičů o možnostech využití odborných služeb. V oblasti vad výslovnosti škola spolupracuje s logopedickou poradnou ve Frýdlantě, která provádí depistáž jednou ročně přímo v místě. Pro děti s odkladem školní docházky a většími obtížemi jsou zpracovány individuální plány práce. Spoluprací

s pedagogicko-psychologickou poradnou je rodičům umožněno vyšetřování dětí ve Frýdlantě. Integrované děti ve škole zařazeny nejsou.

Činnost školy v oblasti výchovného poradenství odpovídá jejím možnostem.

14. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Mateřská i základní škola využívá nabídek akcí Mládež a kultura, které se konají přímo ve škole nebo v blízké řasnické základní škole. Děti z mateřské školy v loňském roce navštívily koncert žáků ZUŠ Frýdlant. K pravidelným besídkám, kterých se zúčastňují všechny děti a jejich rodiče, patří oslava Vánoc, Dne dětí a rozloučení se školáky.

Úspěšný byl loňský společný výlet do Frýdlantu a do ZOO v Liberci. Časté jsou jarní vycházky do přírody spojené s opékáním vuřtů.

Rodiče organizují pro děti jednou až dvakrát týdně míčové hry na hřišti školy, občas o víkendy i výlety na kolech. Ředitelka chce ve školní tělocvičně obnovit pravidelná, jednou týdně probíhající odpolední cvičení krásnoleských dětí.

Nabídka a realizace aktivit, které ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost, jsou v místních podmínkách spíše nadprůměrné.

15. Hodnocení činnosti školských zařízení

Součástí školy je školní jídelna. K podávání jídla slouží malá jídelna. Výška stolů a židlí neodpovídá velikostí žákům základní školy. Jídlo bylo podáváno v dostatečném množství, bylo pěkně a chutně upraveno. Jídelna vaří i pro cizí strážníky, kteří si jídlo odnášejí. Pracovníci jídelny jsou součástí kolektivu, pracují spolehlivě.

Činnost školní jídelny je běžná.

ZÁVĚRY

V oblasti řízení základní školy a mateřské školy byly zjištěny drobné nedostatky, které byly s ředitelkou prohovoreny a mnohé z nich ihned odstraněny. Materiální podmínky má škola velmi dobré. V oblasti výchovně vzdělávací práce mateřské školy a vyučování v základní škole byly pozorovány nedostatky o kterých bylo s ředitelkou jednáno. Celkově hodnotí inspekce práci školy jako běžnou.

Pozitiva :

- reálná koncepce práce školy,
- velmi dobré materiální podmínky pro práci,
- dostatek pomůcek,
- volný přístup do knihovny obce,
- malý počet dětí,
- pozitivní přístup učitelek k dětem,
- péče věnovaná dětem s vadami řeči v mateřské škole,
- vzájemné dobré vztahy mezi pracovníky.

